

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Švicarska agencija za razvoj i saradnju SDC

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
FEDERALNO MINISTARSTVO FINANSIJA
FEDERALNO MINISTARSTVO FINANSIJA

UNAPREĐENJE ZDRAVSTVENE KVALITETE ŽIVOTA GRAĐANA

“PREVENTIVNI PROGRAM RANOG OTKRIVANJA RAKA DOJKE” U OPĆINI KONJIC

Predavač: primarijus Ekrem Alić, dr. medicine specijalista
ginekologije i akušerstva

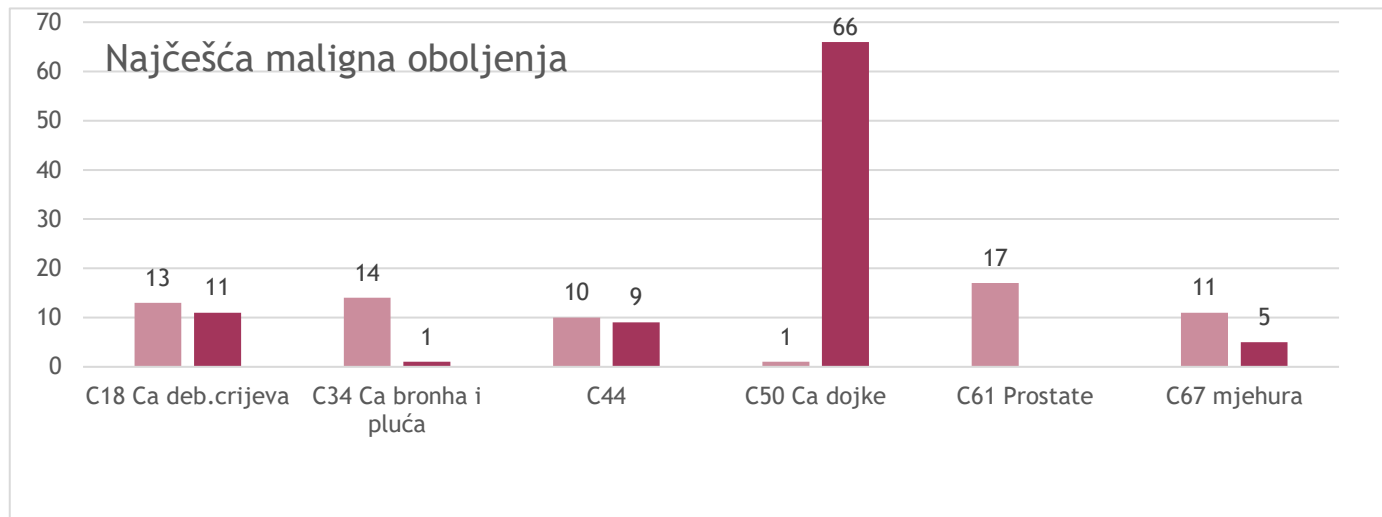
Konjic, 22-23.09.2021. godine

ŠTA JE RAK DOJKE?

Najčešći zloćudni tumor kod žena u svijetu!

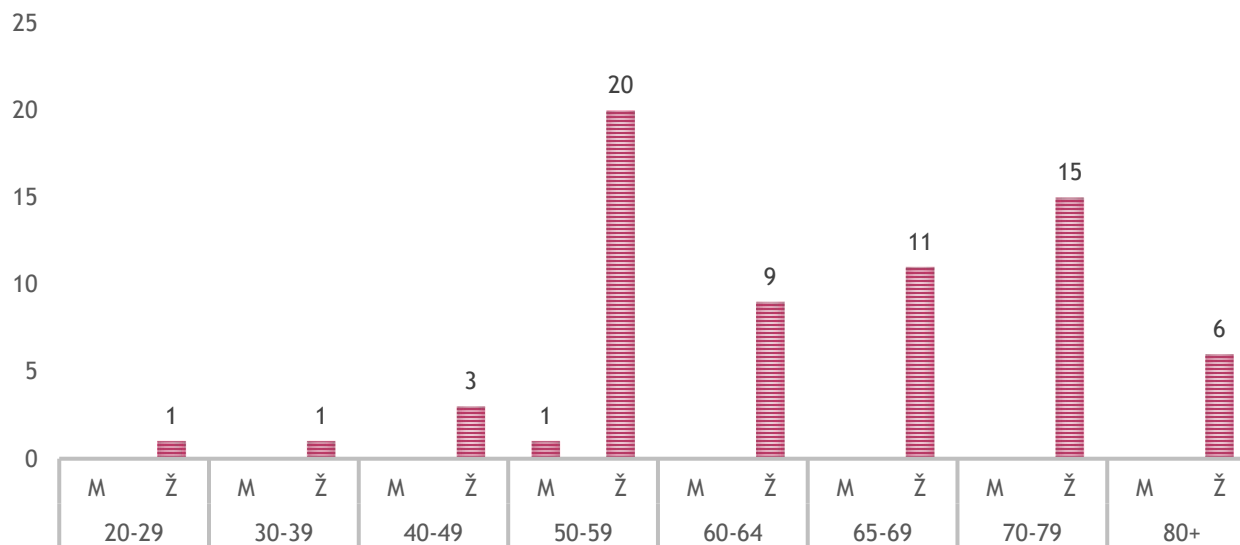
**NAJVEĆI PROBLEM JE KASNO OTKRIVANJE
BOLESTI!**

Prikaz najčešćih malignih oboljenja - dob i spol

Prikaz najčesčih, malignih oboljenja - spol i starost

C50 Ca dojke po spolu i starosti

KO MOŽE DOBITI RAK DOJKE?

U najnovije vrijeme sve češće oboljevaju i mlađe žene u četrdesetim, tridesetim i dvadesetim godinama

Najčešća
VRSTA RAKA KOJA
POGAĐA ŽENE

$\frac{1}{4}$

NOVOOBOLJELIH
ŽENA IMA
RAK DOJKE

SVAKOJ 11. ŽENI PRIJETI RAK DOJKE

NA VISOKOM JE

MJESTU UZROKA SMRTI

10%

SVIH ZABILJEŽENIH
SLUČAJEVA OTPADA
NA MUŠKARCE

UZROCI I RIZIČNI FAKTORI NASTANKA RAKA DOJKE

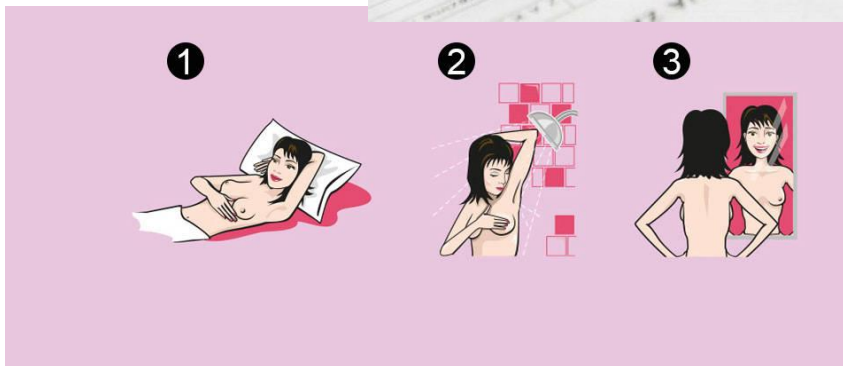
FAKTORI koji su povezani s povećanim rizikom nastanka raka dojke

- Ženski spol
 - Dob
- Bolesti dojke u ličnoj anamnezi
- Lična anamneza raka dojke
- Porodična anamneza raka dojke
- Nasljedni geni koji povećavaju rizik za rak dojke -
 - Prva menstruacija prije 12 godine
 - Menopauza u starijoj životnoj dobi
 - Izlaganje RTG-zračenju
 - Pretilost
 - Spolni i drugi hormoni
- Rađanje prvog djeteta u kasnijoj životnoj dobi
 - Nerotkinje
 - Postmenopauzalna hormonska terapija
 - Pijenje alkohola
 - Gustoća tkiva dojke

KAKO OTKRITI RAK DOJKE?

- I. Samopregledom
- II. Pregled kod ljekara porodične medicine
- III. Dijagnostička obrada:
(UZV, mamografija, skrining na rizik BRCA mutacije/genski test)
cistoskopija)

VAŽNOST SAMOPREGLEDA

Rana dijagnoza je od presudne važnosti za uspješno liječenje!

Svaka žena starija od 20 godina treba da obavlja samopregled. Prije toga i povremeni pregled kod porodičnog ljekara.

ŠTA TRAŽITI PRILIKOM SAMOPREGLEDA?

izraslina

udubljenje
kože

promjena teksture
kože

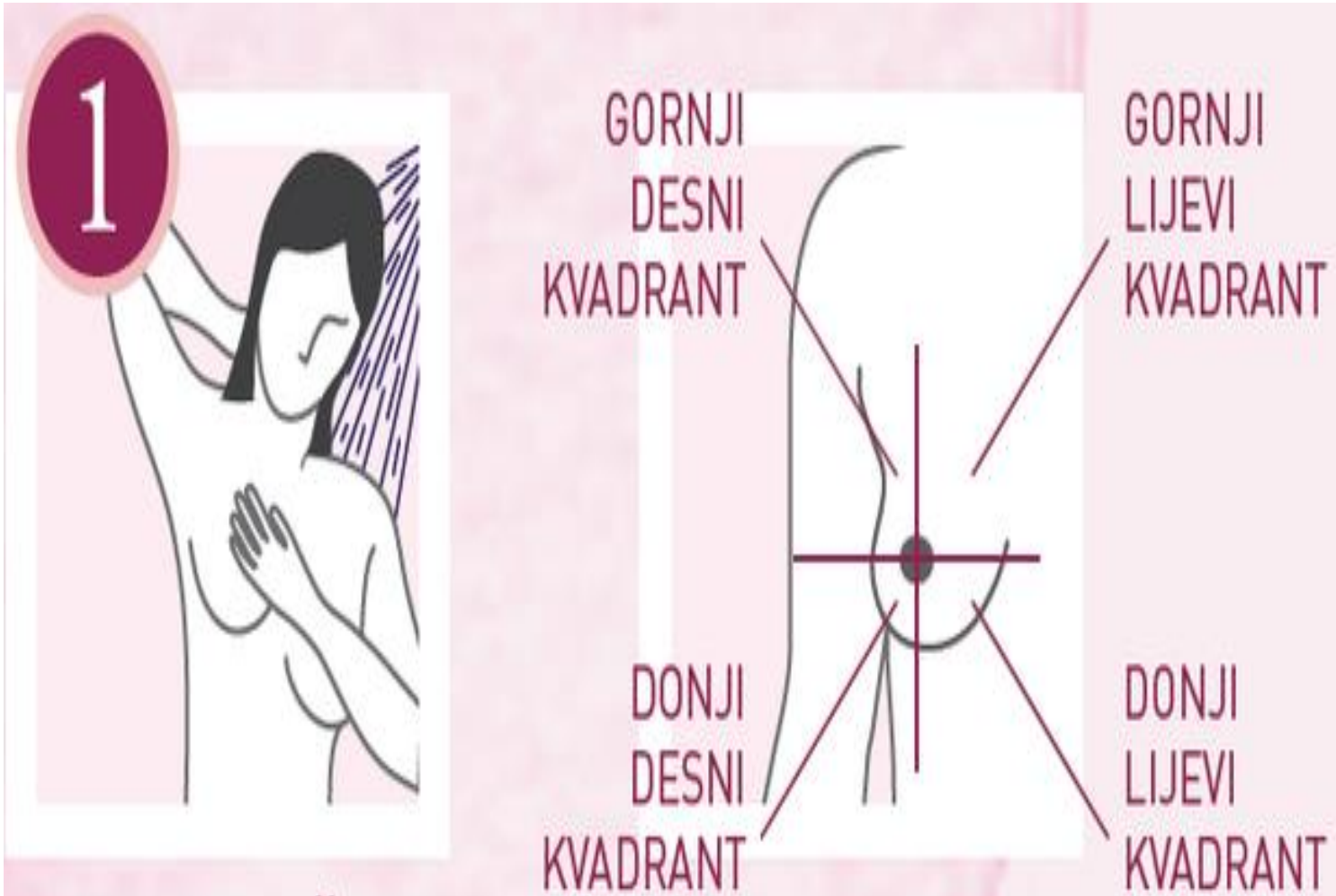
promjena izgleda
bradavica

iscjedak iz
bradavice

SAMOPREGLED DOJKI

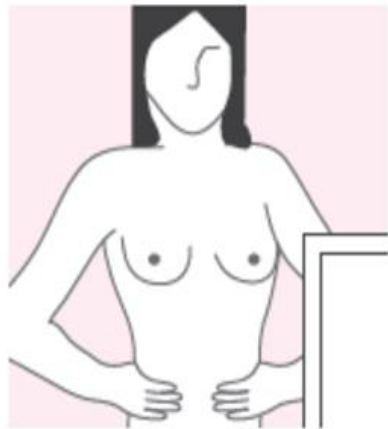
Samopregled dojki ispod tuša:

SAMOPREGLED DOJKI

Samopregled dojki ispred ogledala

2

BREAST SELF-EXAMINATION

SAMOPREGLED DOJKI

Samopregled dojki dok ležite

KADA URADITI UZV DOJKE?

Barem jedanput na godinu svaka žena treba se javiti na stručni pregled dojki kod specijaliste koji će klinički pregled obavezno nadopuniti ultrazvukom dojki ukoliko je žena 38 do 40 godina starosti odnosno 49, ali i ranije ako ima indikacija.

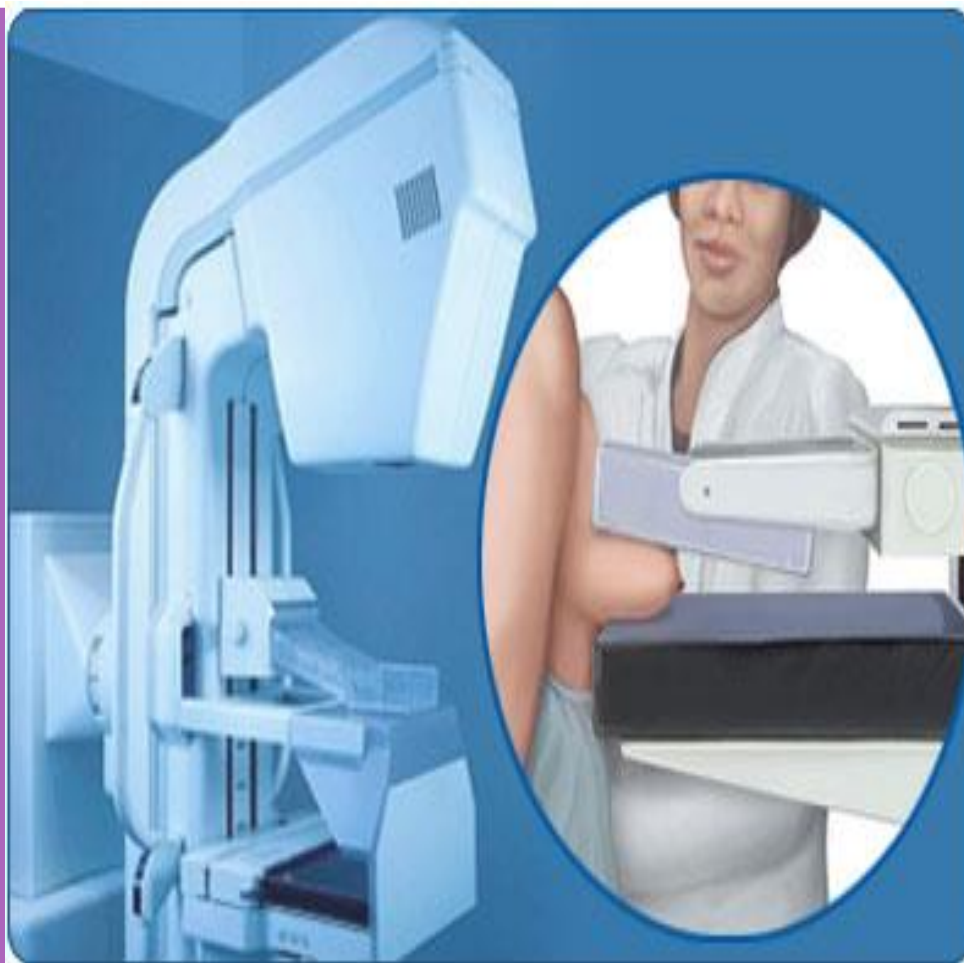
KADA URADITI MAMOGRAFIJU?

Mamografski prvi pregled svaka žena treba napraviti između 38 i 40 godina života.

Žene dobi od 40-49 jedanput u dvije godine.

Žene dobi od 49 i 69 godina jedanput godišnje.

Žene preko 69 godina kod kojih je rizik nastanka raka povišen sa ljekarom dogovoriti učestalost pregleda.

HVALA NA PAŽNJI!

Pobrinite se da imate zdrav životni stil, time ćete umanjiti rizik oboljenja od raznih bolesti.